

SVI MRTVI SU PIJANI...

OSKAR V. DE L. MILOŠ

Svi mrtvi su pijani od kiše blatnjave stare
Na čudnom groblju u Lofotanu.
Sat jugovine lagano otkucava
U srcu siromašnih škrinja u Lofotanu.

Zbog raka koje je crno proleće iskopalo
Grobari su zahvalni na hladnom ljudskom mesu;
I zahvaljujući tihom vetru dečjega glasa
Slatko spavaju mrtvi u Lofotanu.

Ja verovatno nikada videti neću
Ni majku ni grobove u Lofotanu,
A ipak to je u meni onako kao što volim
Taj kutak udaljeni i svu njegovu muku.

Vi nestali, vi samoubice, vi udaljeni
Na čudnom groblju u Lofotanu
— Ime zvoni u mom uhu čudno i blago,
Stvarno recite da li vi spavate?

— Mogao bi mi pričati i o nečem lepšem,
O čaši srebrnoj punoj crnoga vina,
Pričaj mi priče lepše i manje glupe,
Pusti me na miru sa svojim Lofotanom.

Lepo je. Na ognjištu lagano dogoreva
Glas najmelanholičnijeg od svih meseci.
— Ah, mrtvi! Znači i oni u Lofotanu,
U sušini su manje mrtvi nego ja...

FERENC MAURITS

ertež II

nedovršena simfonija

I

Znala si me ovdje vrlo malo pod suncem kazni
Koje spaja senke ljudi, a nikad njihove duše,
Na zemlji gde srce ljudi što spavaju
Putuje samo kroz mrak i strahote i ne zna u koji kraj
[da pođe.

Bilo je to vrlo davno — slušaj, gorka ljubavi sa drugog
[sveta —

Bilo je to vrlo daleko, vrlo daleko — slušaj dobro,
[sestro moja zemaljska —
Na rodnom Severu gde iz velikih jezerskih lokvanja
Bije prvobitni miris, para noćnjaka iz davnih legendi
Daleko od naše otocja razorenog, lijana i harfi,
Daleko od naših srećnih gora.
— I bila je lampa i lupanje sekire u mraku,
Sećam se.

I ja sam bio sam u kući koju ti nisi znala,
U kući detinjstva, nemoj, mračnoj,
U kući pustih vrtova gde je ptica u hladnom jutru
Pevala o ljubavi davno umrlih, u ružičastoj tami.

Tamo su, u tim dubokim sobama sa snenim prozorima
Zvele naši preci
I tamo je moj otac posle svojih dugih putovanja
Dolazio da umre.

Ja sam bio sam i, sećam se.
Bilo je to u doba kada vetar našeg kraja
Nosi zadah vuka, blatnjavog lana i vodenog bilja
I peva stare pesme kradljivice dece u ruinama noći.

II

Poslednje veče je došlo i s njim groznica
Besanica i strah. I ja nisam mogao da se setim tvoga
[imena.

Čuvar je sigurno otišao u župski dvor
Jer fenjera nije bilo na klupi.
Sve naše stare sluge su bile pomrle; njihova deca
Su emigrirala; ja sam bio stranac
U nakrivljenoj kući
Svoga detinjstva.

Ova tišina imala je miris žita
Nadenog u grubu; i ti znaš sigurno
Tu rđu gluhih mesta, sestru mumija,
Boje zrelog meseca niško nadnesenog nad Memfisom.
Dugo sam jurio po svetu sa svojim bratom
Bez odmora! bdeo sam sa strahom
U svima krcmama ovoga sveta. Sada sam bio tu,
Sa glavom već sedom kao brat oblak. I nije više bilo
[nikoga.

Eho koraka, šušanj starog miša bio bi mi drag,
Jer ono što mi je jelo srce nije pravilo buku.
Bio sam kao lampa na mansardi u zoru,
Kao portret u albumu prostitutke.
Roditelji i prijatelji bili su mrtvi. Ti, sestro moja, bila
[si dalje
No svetli krug u koji se oblači u svetlom januaru

Majka snegova. I ti si me jedva poznavala.
Kada si ti govorila, ja sam drhtao čujući glas
svoga srca.

Ali ti si me srela samo jednom, jedini put,
U čudnom svetlu svećanih lampi
U cveću noći, među pozlaćenim dvoranima
I ja sam rekao zbogom samo tvome liku u ogledalu.

Samoća me je čekala sa odjekom
U mraku galerije. Bilo je tamo jedno dete
Sa fenjerom i ključem
Od groblja. Zima ulica.

Duvala mi je smrad bede u lice.
Izgedalo mi je da me prati moja mladost plačući;
Ali pod lampom i sa mojim Hiperionom na koljenima
Sedela je starost: i nije dizala glavu.

III

Slušaj dobro, sestro moja zemaljska. To je bila stara
[plava soba

U kući moga detinjstva.
Tamo sam se rodio.
I tamo mi se

Otkrila nekad u pobožnosti uoči praznika
Moja prva jelka, mrtvo drvo pretvoreno u anđela,
Koje izlazi iz gorke i duboke šume,
Koje izlazi sjajno nad dubinama

Iz zamrle šume i putuje samo —
Kralj snežnih močvara, noseći lažne vatre
Skrušene, posvećene, kroz polja lepa, čutiljiva i tužna
I evo zlatnih prozora na kući dobrog deteta.

Stari, prastari dani! tako lepi, čisti! to je bila
ista ova soba,
Ali zauvek hladna, ali nema, siva.
Izgeda kao da je zaboravila zauvek
Vatru i crčeka sa starih sedeljki.

Nije bilo više roditelja, prijatelja, slugu!
Bila je samo starost, tišina i lampa.
Starost je ljuljala moje srce kao kakva luda
mrtvo dete,
Tišina me više nije volela.

Ali pod teretom planine mrakova
Osećao sam kako se ljubav kao unutrašnje sunce
Diže nad starim krajevima sećanja i da odlećem
Daleko, daleko, kao u mojim davnim putovanjima
u snu.

IV

— „Ovo je treći dan“ — I zadržah jer glas
Mi je dolazio iz srca. To je bio nisan moga života.
— „Ovo je treći dan“ — I više nisam spavao, i znao
[sam da je naišao
Trenutak jutarnje molitve. Ali bio sam umoran

I mislio sam o stvarima koje je trebalo da vidim
[ponovo; jer tamo je bio
Divan arhipelag i Srednje ostrvo,
Zamagljeno, čisto, koje je bilo nestalo
Sa koralnim grobom moje mladosti,

I spavalo kraj nogu ciklopa od lave. A ispred mene
Na bregu bio je vodoskok i
Lijane edenske i baršun mahovine
Na stepenicama koje su izlazile stope meseca; a desno

Na lepom poljani usred gajeva
Ruševine sunčanih boja! i tamo nikakvog
Tajnog prolaza! jer sam zalutao u toj pustoši
S nemom ljubavlju pod ponoćnim oblakom. Ja znam
Gde su zidovi najmračniji i visoka trava,
Gde je razbijeni kip sakrio svoje lice,
Gde je moja prijateljica, a gušteri znaju već odavno
Da sam ja izaslanik mira, jer nikad ne grmi

Iz oblaka moje senke. Ovde me sve voli
Jer je videlo kako patim. — „Treći je dan.
Ustani, ja sam tvoja uspavana lepotica iz Memfisa,
Tvoja smrt u zemlji smrti, tvoj život u zemlji živih,
Mudar, zaslužen“...

Preveo Petar Vujičić

ID = 74737415
W

ID = 199541255

ID = 199540999
h

Vrt silazi ka moru. Vrt ubogi, vrt bez cveća, vrt
Stepti. Sa svoje klupe jedna starica obučena
U izlzanu crninu, izbledela sa uspomnama i

[portretima,
Gleda kako se udaljuju brodovi vremena. U velikoj
[praznini

Popodnevnih časova kosmata i crna od žeđi koprivna
[stražari.

Kao iz dubine srca najizgubljenijeg dana, ptica
Iz gluhih predela curkuće u pepeljavom žbunu
To je strašno spokojstvo ljudi bez ljubavi. I ja —

Ja sam takođe tamo, jer to je moja senka; i u tužnoj
[i niskoj

Žezi njena prazna glava je
Pala u krilo svetla; ali
Ja, telo i duh, kao konopac sam

Spreman da zazvoni. Šta je to što tako treperi u meni,
O, šta je to što tako treperi i ječi ne znam gde u
Meni, kao uže na čekrku
Jedrenjak što odlaze? Majko

Suviše mudra, večnosti, daj mi da živim svoj dan!
I ne zovi me više Lemijelom; jer tamo
U noći sunčanoj mene doživljuju
Ostrva mladosti raspevana i zamagljena! Slatko,

Teško, mrtvačko zujanje osa u podne
Leti nisko nad vodom i ima ludila
U pogledu rose na mojim dragim senovitim
Brežuljcima. U crkvenom polumraku kupine su

Uhvatile san za kosu devojaka. Žuta u senici
Voda teško diše pod teškim i niskim nebom potočnice.
Ono pati takođe pati ranjeno kao kralj
Sveta, u slabinu; i iz njegove rane

Teče najčistiji napoj što osvežava srce.
I tamo je kristalna ptica koja govori mli slatkim
[glasom
U starom somnabulnom jasmínu detinjstva.
Uči ču tamo podižući blago duhu

I poći ču pravo ka drvetu gde večna supruga
Čeka u pari otadžbine. I u vatri vremena pojavice se
Naglo arhipelazi, zvonče galije —
Tiho! tiho! Svega toga više nema. Svega toga više nema
[ovde, sine moj, Lemije.

Glasovi koje čuješ ne dolaze više od predmeta.
Ona što je dugo u tebi nesvesnom živela
Zove te iz vrta na planini! Iz kraljevstva
Drugog sunca! A ovde je mudra četrdeseta

Godina života, Lemije.
Vreme siromašno i dugo.
Voda topla i siva.
Spaljen vrt.